

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΝΙΚΟ ΚΑΒΒΑΔΙΑ

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Φίλες και φίλοι του Συνδέσμου Φιλολόγων Πειραιά,

Καλή χρονιά, δημιουργική και ελπιδοφόρα.

Μεταφέρω τον χαιρετισμό της Προέδρου μας κ. Αικατερίνης Ναούμ, η οποία για λόγους οικογενειακούς δεν μπορεί να παρίσταται στην αποψινή εκδήλωση.

Εκ μέρους του Δ.Σ. του Συνδέσμου Φιλολόγων Πειραιά, Σας καλωσορίζω απόψε στο φιλόξενο αμφιθέατρο της Ελληνογαλλικής Σχολής Πειραιά JEANNE D ' ARC, το οποίο ευγενώς μας παραχωρήθηκε εκ νέου για την αποψινή εκδήλωση-αφιέρωμα στον Νίκο Καββαδία. Για τον λόγο αυτόν θερμά ευχαριστούμε τον Διευθυντή της Σχολής κ. Γεωργούση.

Στις 11 Ιανουαρίου 1910 στην επαρχιακή πόλη Νικόλσκι Ουκουρίσκι της περιοχής του Χαρμπίν στην Μαντζουρία γεννήθηκε ο Νίκος (Κόλιας)Καββαδίας. Γονείς του ο Χαρίλαος Καββαδίας, μεγαλέμπορος και προμηθευτής του τσαρικού στρατού και η Δωροθέα Αγγελάτου, αμφότεροι κεφαλήνες την καταγωγή.

Τέσσερα χρόνια αργότερα, λόγω της επανάστασης στο Σετσουάν και της αναμενόμενης παραίτησης του τελευταίου αυτοκράτορα Που Γι, αλλά και της έκρηξης του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η οικογένεια Καββαδία με τα τρία παιδιά της φθάνουν μετά από πολυήμερο ταξίδι με τον υπερσιβηρικό στην Κωνσταντινούπολη και από εκεί με την βοήθεια συγγενών περνούν στην Ελλάδα- για μικρό χρονικό διάστημα στην Αθήνα και ακολούθως στην Κεφαλλονιά κοντά στους παπούδες.

Η αδελφή του Τζένια θυμάται: *"Στο Αργοστόλι οι γονείς μας νοίκιασαν ένα μεγάλο σπίτι με περιβόλι, στο δρόμο της Λάσσης... Ήταν ήσυχα, μέχρι που άρχισε να μας τραντάζει ο απόηχος του πολέμου... Υδροπλάνα, οπλιταγωγά, ατμάκατοι, συμμαχικός στρατός, Άγγλοι, Γάλλοι, Σενεγαλέζοι ! Κάθε απόγευμα βγαίναμε με τη νταντά, για περίπατο στην πλατεία. Ο Κόλιας ξέφευγε, κατά τη συνήθειά του, για να κάνει φιλίες με στρατιώτες του συμμαχικού στρατού, κατά προτίμηση τους Σενεγαλέζους, που τον εντυπωσίαζαν με το χρώμα τους και το μπόι τους, καθώς τον σήκωναν ψηλά στα χέρια τους και του χαρίζανε ταινίες από τα καπέλα τους και άλλα αντικείμενα..."*

Με την μετοίκηση στον Πειραιά, ο μικρός Κώλιας φοιτά στο δημοτικό σχολείο SAINT PAUL με συμμαθητές τον Γιάννη Τσαρούχη και τον Παπά Γιώργη Πυρουνάκη. Συνεχίζει τις γυμνασιακές του σπουδές στη Σχολή των αδελφών Μπάρδη και τις ολοκληρώνει στο 1^ο Γυμνάσιο Αρρένων Πειραιά. Η φιλία του με τον Κώστα Απόστολίδη, γιο του Παύλου Νιρβάνα, τον οδηγεί σε γνωριμία με τον λογοτέχνη, ο οποίος ουσιαστικά τον μπει στην ποίηση και τον ενθαρρύνει στα πρώτα του βήματα. Κατ' αναλογία προς το ψευδώνυμο του Παύλου Νιρβάνα, ο Καββαδίας θα υιοθετήσει για ένα διάστημα (1927-1930) το ψευδώνυμο Πέτρος Βαλχάλλας με το οποίο δημοσίευσε τους πρώτους του στίχους στο περιοδικό της "Μεγάλης Ελληνικής Εγκυκλοπαίδειας".

Το 1928 δίνει εξετάσεις για την Ιατρική Σχολή. Ωστόσο, η ασθένεια του πατέρα του και ένα χρόνο μετά ο θάνατός του, υποχρεώνουν τον Καββαδία να αναλάβει τις ευθύνες της οικογένειας, η οποία, ήδη από την Οκτωβριανή Επανάσταση, έχει πτωχεύσει. Για κάποιο διάστημα, εργάζεται στο ναυτικό γραφείο Ζωγράφου που πρακτόρευε και τα πλοία των θείων του Γιαννουλάτων, αδελφών της μητέρας του. Παράλληλα με τις «*αθροίσεις σε χοντρά λογιστικά βιβλία*» συνεχίζει τη συνεργασία του με λογοτεχνικά περιοδικά. Γύρω στα 1930, ναυτολογείται ως ναυτόπαις αρχικά, ως ασυρματιστής αργότερα. Στον πόλεμο του 1940 πολεμά στην Αλβανία και στην διάρκεια της Κατοχής περνά στις γραμμές της Εθνικής Αντίστασης, στρατεύεται στο Ε.Α.Μ. και γίνεται μέλος του Κ.Κ.Ε.

Ουσιαστικά, την εξαετία 1930-1936, περίοδο διαρκών ταξιδιών, ο κόσμος της θάλασσας γίνεται κύρια πηγή έμπνευσής του. (Ταξιδεύει με το ατμόπλοιο «Πολικός» και στη συνέχεια με τα φορτηγά «Νίκη» (1931), «Ιόνιον» (1934), «Αντζουλέτα» (1934) και «Χαράλαμπος» (1936).)

Ο Καββαδίας συνεργάστηκε με το φιλολογικό περιοδικό "*ο Διανοούμενος*", το περιοδικό "*Ναυτική Ελλάς*", την πειραιϊκή εφημερίδα "*Σημαία*" (εδώ δημοσίευσε "τον θάνατο της παιδούλας", έργο που απηχεί την συμπόνια του για τους βασανισμένους Μικρασιάτες πρόσφυγες - πρόσφυγας κι ο ίδιος). Έγραφε σε συνέχειες και το μυθιστόρημα "*Η Απίστευτη περιπέτεια του λοστρόμου Νακαχαναμόκο*", πόνημα που έμεινε ημιτελές λόγω της διακοπής της έκδοσης της εφημερίδας "*Πειραιϊκόν Βήμα*". Γνωρίστηκε με τους πνευματικούς ανθρώπους του Πειραιά, διαβάζε Baudelaire, Ουράνη, Καρυωτάκη, και δέχτηκε την επίδρασή τους αποτυπώνοντας στο έργο του θεματικά μοτίβα Ελλήνων και ξένων "*poètes maudits*", αλλά και τον προσωπικό του χαρακτήρα.

Η ζωή στην θάλασσα, οι ιστορίες των ανθρώπων του θαλασσινού μόχθου κάθε φυλής, η βίαιη εκτόνωσή τους στα λιμάνια, το ποτό, τα ναρκωτικά, οι κοινές γυναίκες, η θλιβερή συχνά κατάληξη της ζωής τους, συνθέτουν τον ποιητικό

καμβά του Καββαδία με κυρίαρχο το θέμα εκείνο της φυγής, του εξωτισμού και του κοσμοπολιτισμού.

Ο Καββαδίας υπήρξε ολιγογράφος λογοτέχνης. Στο έργο του συγκαταλέγονται περί τα εξήντα ποιήματα, λίγες ποιητικές μεταφράσεις, τα Αθησαύριστα πεζογραφήματα και ποιήματα υπό τον τίτλο *"Το ημερολόγιο ενός τιμονιέρη"* (2005, επιμέλεια Guy (Michel) Saunier). Τα πεζογραφήματα: *Βάρδια* (1954), *Του πολέμου/ Στ' άλογό μου* (1987). και *Λι* (1987), έργο που γυρίστηκε σε ταινία το 1995 με τίτλο *"Between the devil and the deep blue sea"* σε σκηνοθεσία του Χρήστου Παληγιαννόπουλου.

Στα 1933 ο Καββαδίας προέβη σε αυτοέκδοση, με τη φήρμα του περιοδικού "Κύκλος" της πρώτης ποιητικής του συλλογής *"Μαραμπού"* που περιελάμβανε δεκαεννέα ποιήματα και εισαγωγικό σημείωμα του ποιητή Κάισαρα Εμμανουήλ. (επανέκδοση 1947). Η θετική παρουσίασή της στην πρώτη σελίδα της "Πρωίας" από τον δύσκολο στους επαίνους Φώτο Πολίτη θα κάνει ιδιαίτερη εντύπωση: *"Ο νέος αυτός ποιητής έχει πραγματικήν ανθρωπιά μέσα του. Και ξέρει να μεταδίδει και σ' εμάς τις συγκινήσεις του..."* Στο "Μαραμπού" ο ποιητής μιλά για την ακατανίκητη λαχτάρα για ταξίδια και για τον θάνατο.

Έκτοτε, το προσωνύμιο Μαραμπού θα τον συνοδεύει στην ζωή. Ακολούθησαν οι ποιητικές συλλογές *"Πούσι"* (1947, 1961, 2015), έργο βαθιά στοχαστικό, όπου πλανάται μία μεταφυσική, μυστηριώδης γυναικεία μορφή. Λίγο μετά τον θάνατό του κυκλοφορήθηκε το *"Τραβέρσο"* (1975). Πρόκειται για έναν εσωτερικό διάλογο, μία συνομιλία του ποιητή με τον εαυτό του.

Ο Καββαδίας που *"τόσο επόθησε μια μέρα να ταφεί σε κάποια θάλασσα βαθειά στις μακρινές Ινδίες"* άφησε την τελευταία του πνοή στην κλινική "Άγιοι Απόστολοι" στην Αθήνα στις 10 Φεβρουαρίου του 1975.

Ο *"Ιδανικός κι ανάξιος εραστής των μακρυσμένων ταξιδιών και των γαλάζιων πόντων"* μας κατέλιπε ποίηση θαλασσινή, βαθειά ανθρώπινη που συγκινεί, συνεπαίρνει. Τα μελοποιημένα ποιήματά του μας ταξίδεψαν και θα μας ταξιδεύουν σε *"δύσκολες βάρδιες"*, *"στα παράξενα της Ίντια φανάρια"*, στην *"Νότια Κίνα"*, στις *"Εβρίδες"*, στο *Μαδράς*, στην *Σιγκαπούρ*, το *Σφαγξ*, με συντροφιά την *Φάτα Μοργκάνα*, τον *Γουίλη*, τον *μαύρο Θερμαστή*, τον *Σημ*, τον *Ρεκ...*

Διεξοδικά για το έργο του Ν.Καββαδία θα μας μιλήσουν οι διακεκριμένοι εισηγητές μας κ. Χριστίνα Αργυροπούλου και ο κ. Μανώλης Στεργιούλης, τους οποίους ευχαριστούμε, γιατί αποδέχθηκαν την πρότασή μας να λάβουν μέρος

στην εκδήλωσή μας. Στην αποψινή συνεδρία προεδρεύει Σχολική Σύμβουλος κ. Χρυσάνθη Κουμπάρου, την οποία επίσης ευχαριστούμε.